GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 78. *Duminecă 7 (19) Aprilie* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ șése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
} în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 6 (18) Aprilie 1885.

Alaltăerĭ s'a începutŭ în adunarea deputaților din Peșta a doua discusiune asupra proiectului de reformă alŭ camerei magnaților séu, mai bine ḍisŭ, asupra modificărilorŭ, ce le-au făcutŭ la acestŭ proiectŭ magnații, pe basa cunoscutului compromisŭ cu guvernulŭ.

S'au rostitŭ cu acéstă ocasiune cuvintele: *liberalismŭ și democrația*, cuvinte odinióră sfinte, dér aḍi fără nicĭ unŭ farmecŭ pentru „părinții patriei“ din Șandor-utcza.

A vorbi de liberalismŭ și de democrația în parlamentulŭ maghiarŭ a fostŭ până acum celŭ puținŭ la modă, a fostŭ unŭ felŭ de „sport“ alŭ unorŭ ambițioșĭ, carĭ vênau după popularitate, îmbătândŭ lumea cu frasele cele mai bombastice. Astăḍĭ însĕ nicĭ vorbele nu mai au trecere, căcĭ ce privesce faptele, nu s'a vĕḍutŭ până acum în Ungaria nicĭ o urmă de liberalismŭ și democratismŭ adevĕratŭ.

Celŭ ce odinióră s'aflá în fruntea ambițioșilorŭ cu limbarița liberalismului și democratismului, actualulŭ ministru președinte Tisza a devenitŭ după ḍece anĭ, de când gustă din fructulŭ puterii, celŭ mai înfocatŭ sacerdotŭ alŭ ideilorŭ reacționare. Proiectulŭ de reformă alŭ camerei magnațilorŭ și modificarile ce s'au făcutŭ într'însulŭ, cu consimțĕmêntulŭ guvernului, suntŭ cea mai viuă dovadă despre acésta.

Fórte nemeritŭ a caracterisatŭ Daniel Irányi din stânga estremă numitulŭ proiectŭ ḍicêndŭ, că viitórea cameră a magnațilorŭ va fi pentru ântêiu mai aristocraticŭ, și alŭ doilea va fi póte mai independentŭ de guvernŭ, decâtŭ cea de până acuma, dar va fi totodată mai independentă și de opiniunea publică precum și de voința poporului. Astfelŭ conflictele dintre ambele camere se vorŭ înmulți și înăspri în viitorŭ și precum la 1848 ministrulŭ-președinte Battyany, primindŭ gratulĕrile amicilorŭ sĕi, ḍise: „sunt ministru-președinte, dar numai din grația lui Kossuth“, așa va fi în viitorŭ și d. Tisza ministru-președinte numai din grația camerei magnațilorŭ. Punctulŭ de gravitațiune alŭ legislațiunei va trece în ast-felŭ de împrejurărĭ la acésta cameră, ceea ce nu se unesce cu postulatele parlamentarismului.

Și pentru unŭ proiectŭ de reformă ca acesta, care deschide porțile oligarchiei și sapă grópa democrației, — „liberalulŭ“ ministru-președinte se face luntre și punte, amenințândŭ chiar cu retragerea sa.

D-lŭ Tisza a sciutŭ, că prin punerea cestiunei de cabinetŭ va sparge numai fundulŭ unei buțĭ góle, căcĭ slugarnica maioritate la tóte se gândesce, numai la aceea nu, ca sĕ lase puterea din mână și sĕ scape din gură osulŭ de rosŭ.

Nu mai încape îndoiélă, că maioritatea tiszaistă va votá cu tótă supunerea modificările propuse de camera magnațilorŭ. Intre aceste modificărĭ se află și una, ce caracteriséză fórte multŭ atitudinea d-lui Tisza, care pentru a rĕmâné la putere a trebuitŭ sĕ-șĭ calce pe inimă și se renunțe la dorința ce o avea, de a vedé în rêndulŭ magnațilorŭ și pe marele rabinŭ alŭ Evreilorŭ. D. Tisza n'are norocŭ cu Evreii, a pățit'o cu legea pentru căsătoriile mixte, și acumŭ trebue, cu delăturarea tuturorŭ precauțiunilorŭ sale politice, sĕ pledeze înaintea adunărei deputațilorŭ pentru ștergerea rabinului jidovescŭ din lista magnațilorŭ.

Retragerea acésta este cu atâtŭ mai rușinósă, cu câtŭ guvernulŭ a pusŭ mare greutate la începutŭ pe admiterea acestui unicŭ jidovŭ în aristocrata cameră, propunêndŭ însușĭ guvernulŭ paragrafulŭ din cestiune, pe care acum îlŭ retrage. Pentru guvernŭ, ḍise Helfy, acestŭ paragrafŭ este de mare importanță, Israeliții nu merită marea crudelitate, cu care-i tractéză d. Tisza, căcĭ a nu primí paragrafulŭ acesta nu este încă crudelitate; dar a întroduce pe cineva cu puterea în camera magnațilorŭ și a te învoí apoi ca éráșĭ sĕ fie datŭ afară: acésta este o crudelitate.

Cruda sórte a rabinului jidovescŭ a formatŭ preocupațiunea principală în ședința de Joi a deputațilorŭ. Acésta ilustréză fórte bine spíritulŭ întregei reforme. Despre sêrmana țéră și despre și mai sèrmanele popóre ale acestei țĕrĭ puțină vorbă s'a făcutŭ. Raportulŭ maiorității s'a mărginitŭ numai a'șĭ esprima părerea de rĕu pentru ce i s'a întêmplatŭ rabinului, punêndŭ în vedere, că acesta va puté întrá în staululŭ aristocraticŭ pe o portiță laterală. Rabinulŭ mai lipsesce, pentru ca patria și interesele poporațiunii ei sĕ fiă salvate.

CRONICA POLITICĂ.

In privința încurcăturilorŭ ce s'au ivitŭ de câtva timpŭ între Rusia și între Anglia în Asia centrală pare că lucrurile s'ar fi îmbunătățitŭ în câtva. Cam de pe la 14 Aprile n. se pare că lucrurile au luatŭ o direcțiune mai spre pace. După cum s'a pronunțatŭ Gladstone în camera comunelorŭ, guvernulŭ englezŭ, caută sĕ se feréscă de rĕsboiu. Și Țarulŭ sĕ fi telegrafatŭ la Berlinŭ, că elŭ doresce tare, ca conflictulŭ sĕ se termineze pe calea păcii. Adevĕratulŭ ațîțătorŭ la rĕsboiu ar fi vice-regele din India lordulŭ Dufferin, care stăruesce ca trupele indiene și englese sĕ inainteze spre Chettah. Discursulŭ, care l'a adresatŭ Dufferin către representanța din Lahore, este fórte rĕsboinicŭ. Nu póte omulŭ înțelege unŭ limbagiu atâtŭ de ațîțătorŭ într'unŭ momentŭ, când guvernulŭ englezŭ tractéză cu guvernulŭ din Petersburg. Lordulŭ Dufferin totŭ mereu raportéză despre spiritulŭ de sacrificiu și despre lealitatea, care domnesce în poporațiunea indiană, ce stă sub domnia reginei. Cele mai multe ḍiare din India suntŭ convinse, că Rusia are de gândŭ sĕ absórbă celŭ puținŭ ținuturile de pe lângă Afganistanŭ. Unii ḍicŭ, că acéstă procedere a Rusiei este unŭ precursorŭ alŭ învasiunii în India, că politica ei agrevisă esternă are de scopŭ de a mulcomi spiritele cele agitate din Rusia, ei nu potŭ înțelege cum ar puté periclitá ocuparea Heratului dominațiunea Englesilorŭ din India. In genere pressa indigenă este în contra Rusiei. Unŭ corespondentŭ alŭ ḍiarului »Times« arată, că pe armata, care o dau principii indigenĭ, nu póte pune Anglia multŭ prețŭ, cu tóte că contingentele lorŭ potŭ sĕ numere până la 350,000; din acéstă forță armată de abia a ḍecea parte póte face în rĕsboiu vre-o trébă. După o corespondență a lui „Times« din Odesa, Rușii ar dispune la hotarele Afganistanului de 20,000 și alte douĕ-ḍecĭ de mii s'arŭ fi aflândŭ în Samarcandŭ și acéstă armată ar puté ajunge până la Heratŭ în trei sĕptĕmânĭ. Guvernulŭ rusescŭ a încheiatŭ convențiunĭ cu nisce societățĭ pentru transportarea trupelorŭ pe marea caspică până la calea ferată. Despre lovirea dela Kușkŭ se istorisescŭ urmĕtórele: Oficerii englesĭ atașațĭ la armata afgană arŭ fi chematŭ pe oficerii rușĭ la dejunŭ. Rușii refusară și le mulțămiră dér chemară pe Englesĭ la sine, ḍicêndŭ că ei se află ca la ei acasă. Aceștia primiră și rĕmaseră până séra târḍiu, când fură trimișĭ cu escortă până în tabĕră la Afganĭ. Generalulŭ Komarov dĕdŭ în escortă câțĭ-va ofițerĭ inteligențĭ, ca soldațĭ, carĭ sĕ iscodéscă forțele Afganilorŭ. In tabĕră soldații afganĭ observară cum făcură notițe unii dintre soldații din escortă. Se născŭ o cértă, cu care ocasiune sĕ descărcă o pușcă, nu se scie din care parte. Rușii alergară repede în tabĕra lorŭ și indată apucară cu toții armele. In diminéța următóre Rușii merseră asupra posițiunilorŭ armatei Afganilorŭ. Așa se ḍice, că s'a începutŭ încăerarea de mai de unăḍile dintre Rușĭ și dintre Afganĭ.

*

In privința **atitudinei Turciei** în casulŭ unu rĕsboiu anglo-rusŭ, »Times« și »Pol. Corr.« află din Constantinopolŭ, că Sultanulŭ e hotărîtŭ a observá o strictă neutralitate. Pórta ține multŭ sĕ dovedéscă Rusiei, că ea e decisă a respectá tractatele privitóre la trecerea prin Dardanele. Tóte cercurile turcescĭ suntŭ fórte în grijate de urmările, ce ar puté avea pentru Turcia unŭ rĕsboiu între Anglia și Rusia, chiar dacă ea ar rĕmêné strictŭ neutră. De altă parte se speră, că Anglia se va vedé silită sĕ se retragă din Egiptŭ, ajungêndŭ astfelŭ Turcia éráșĭ în drepturile sale. In privința acésta se anunță din Cairo, că între Anglia și Turcia s'au începutŭ tractărĭ seriόse în cestiunea Egiptului. Cabinetulŭ englesŭ formuléză cererea sa, ca Pórta sĕ-șĭ pregătéscă unŭ corpŭ de armată, pentru ca în casŭ de trebuință sĕ ocupe Egiptulŭ și sĕ înlocuiască trupele englese în Sudanŭ. Englesii însĕ punŭ condițiunea, ca trupele turcescĭ sĕ fie comandate de oficerĭ englesĭ, ceea ce însă Pórta ar fi refusatŭ.

*

Cercurile din Berlinŭ iau partea Rusiei ḍicêndŭ, că **Pendșdehulŭ sĕ se cedeze acesteia.** Ele mai ḍicŭ, că Afganistanii au ocupatŭ acestŭ ținutŭ la sfatulŭ Angliei. Totŭ acésta o cere și guvernulŭ rusŭ, care ḍice, că ocuparea Pendșdehului de către Afganĭ nu forméză o garanțiă pentru o pace durabilă. »Central News« e informatŭ, că între cabinetele din Lontra și din Petersburg s'ar fi obținutŭ o înțelegere în privința regulării granițelorŭ permanente ale Afganistanului. După acésta Pendșdehulŭ se cedéză Rusiei, consimțindŭ și Emirulŭ sub órecare condițiunĭ. Pe de altă parte „Glob«, vorbindŭ despre înarmările gigantice ale Rusiei, ḍice că ar fi cea mai mare nebuniă din partea Angliei, dacă ar mai lăsa Rusiei timpŭ, ca sĕ se pregătéscă de rĕsboiu. Totŭ astfelŭ „Standard“ și »Times“ îndémnă la rĕsboiu, ḍicêndŭ că Anglia a arătatŭ o răbdare până la lașitate. Nu mai puținŭ rĕsboinice suntŭ scirile din Petersburg. In cercurile informate se asigură, că împĕratulŭ și-a schimbatŭ cu totulŭ părerile asupra conflictulŭi cu Anglia. Până deunăḍĭ nu voia sĕ scie nimicŭ de rĕsboiu, acum însă e dispusŭ tocmai pentru elŭ. Acéstă schimbare a Țarului a adusŭ după sine și publicarea acelei părțĭ din telegrama lui Komarov, ce se suprimase fiindcă vorbea, cumcă Afganii au fostŭ ațîțațĭ în contra Rușilorŭ de către Englesĭ.

Rĕsplata renegaților.

Ulciorulŭ merge la fântână până ce se sparge. Renegatulŭ Hunfalvy era preamăritŭ de tóte foile maghiare pe câtŭ timpŭ debuta cu falsificărĭ istorice în potriva Românilorŭ.

L'au pusŭ însĕ pĕcatele pe Hunfalvy Pál, sĕ stăruiască pe lângă Academia maghiară, a căreia membru este, ca sĕ alégă de membru esternŭ în secțiunea limbistică pe Constantin Wurzbach consiliarŭ de curte (Hofrath) în Viena, care în »Biografisches Lexicon« a cutezatŭ a classa pe Kossuth între ómenii muritorĭ.

Mare cutezare, dér mai mare este cutezarea unui »renegatŭ« ca Hunfalvy d'a voi sĕ introducă pe unŭ „Hofrath« à la Wurzbach în templulŭ Academiei maghiare. Étă ce scrie »Ellenzék«:

»Nimenĭ altulŭ, decâtŭ Hunfalvy Pál, (vormals Hundsdörfer) voiesce sĕ introducă pe Wurzbach, pe acestŭ calumniatorŭ alŭ martirului naționalŭ Kossuth, în Aca demiă. Da, Hunfalvy, acelaş Hunfalvy, care a botezatŭ pe Sĕcui, cea mai curată ginte maghiară, numindu'i cazacĭ maghiarĭ, acelaş Hunfaloy, care încă la 1849 a intrigatŭ a" Dobriținŭ în contra lui Kossuth și care stă ađĭ în fruntea clicei, ce a rehabilitatŭ pe Görgey, în fruntea acestei companii a Maghiarilorŭ de tristă figură (gyász magyarok).

Sĕrmanŭ Hundsdorfer. Din mare istoricŭ, cum trecéĭ până erĭ, ai devenitŭ ađĭ unŭ »Maghiarŭ de tristă figură.« Asta'i rĕsplata tuturorŭ renegaților!

——o——

SCIRILE ĐILEI.

In đilele acestea M. Sa monarchulŭ va primí în audiență o deputațiune polonă, care se plânge că li se polonisézâ mănăstirile de către Iesuiții polonĭ.

—0—

Fabricei de petroleu a d-lui George B. Popŭ i-s'a datŭ favórea, ce o oferă fabricelorŭ legea.

—0—

Dela 1 Septemvre c. se va deschide în Brașovŭ unŭ atelierŭ de lucru pentru elevii scólei germane de meserii.

—0—

Đilele acestea primirămŭ broșura ce a publicat'o d. Ladislau Vaida în limba maghiară sub titlulŭ: „Szerény észrevételek a magyar Közmivelődési egyletről, a nemzetiségekről és a sajtoról.« (Modeste observărĭ asupra reuniunei de cultură maghiară, asupra naționalitățilorŭ și a presei, Clușiu, tipografia liceului rom. cat. 1885 (Prețulŭ 1 fl). — Vomŭ reveni asupra acestei interesante broșure.

—0—

D. prof. Ionŭ Drogli a ținutŭ Marțĭ în 2 Aprilie v. o prelegere despre Voevodulŭ Moldovei Stefanŭ cel Mare în sala societății »Armonia« din Cernăuțĭ.

—0—

M. S. Regele României a binevoitŭ a conferi urmĕtórele decorațiuel, scrie „Românulŭ.‟ D-nii maiorŭ baronŭ Fleisser, adjutantŭ alŭ M. S. Impĕratului Austriei, și maiorulŭ Englisch Poparicĭ, șefŭ alŭ statului maiorŭ alŭ divisiunei 22 de infanteriă, au fostŭ decorațĭ cu crucea de comandorĭ ai „Stelei României.« D. generalŭ de brigadă de Oestereich, șefŭ de secțiune la comitetulŭ sciințificŭ-administrativŭ militarŭ alŭ Austro-Ungariei, a fostŭ numitŭ mare ofițerŭ alŭ »Stelei României.«

Partida independenței a hotărîtŭ, sĕ nu priméscă proiectulŭ modificatŭ pentru reforma camerei magnaților.

—0—

Societatea macedo-română din Bucurescĭ »Lumina« va ţiné ântéia adunare trimestrială la 5 Maiu, đice »Voința Națională.« In aceea adunare se va dá sémă de lucrările comitetului și se vorŭ alege membri de onóre și protectorĭ, după o listă propusă de comitetŭ, în care listă figuréză M. S. Regina Elesabeta, princesa Alina Știrbey, princesa Elena Ghica (Dora d'Istria), d-nii I. C. Brătianu, V. Alexandri, Ionŭ Ghica și alte persóne distinse.

—0—

O corespondență din Petersburg adresată đîarului »L'Independance belge« spune, că monumentulŭ de bronzŭ, ce guvernulŭ rusŭ și-a propusŭ a ridica la Plevna, în memoria oficerilorŭ și soldațilorŭ din corpulŭ de grenadirĭ rușĭ, căđuțĭ pe câmpulŭ de bătaiă în timpulŭ rĕsboiului ruso-turcŭ, se termină în acestŭ momentŭ la Moscova, și mai înainte de a fi trimisŭ în Bulgaria, va fi espusŭ 15 đile pe câmpia dela Khodynskoe.

——o——

Academia Română.

Dămŭ în resumatŭ raportulŭ generalŭ asupra cărților, presentate la premii pentru 1885, de d. B. P. Hășdĕu:

Domnilorŭ colegĭ! Constituită sub presidența d-lui G. Barițŭ și avêndŭ de secretarŭ pe d. dr. Brândză, comisiunea pentru defigerea premielorŭ de éstŭ anŭ a ținutŭ cincĭ ședinte, în cursulŭ cărora s'au cetitŭ următórele dărĭ de sémă:

1. Despre operele d-lorŭ Densușianu și Meitani, de d. G. Barițŭ; 2. Despre opera d-lui Ionescu Gionŭ, de d. N. Ionescu; 3. Despre opera d-lui Arone Densușianu, de d. T. Maiorescu; 4. Despre opera d-lui Rădoi, de d. I. Negruzzi; 5. Despre operile d-lorŭ dr. Petrescu și Cobălcescu, de dr. Brândză; 6. Despre opera d-lui Onciulŭ de P. S. S. episcopulŭ Melhisedecŭ; 7. In fine, de subscrisulŭ o privire sintentică asupra totalității cărților presentate la premiare, coprinđêndŭ între altele aprecia-rea lucrărilorŭ d-lorŭ Xenopolŭ și Vasile Ionescu.

Voiu începe prin a eliminá din verdictulŭ meu personalŭ o lucrare cu totulŭ afară din sfera sciințelorŭ antropologice, astfelŭ că nu suntŭ de locŭ competinte de a o judecá, fie în trăsurĭ câtŭ de generale, și anume: »Studii geologice și paleontologice de d. Gr. Cobălcescu.« Voiu eliminá apoi din discuțiune cele două cărticele de d. Vasile Ionescu, dintre carĭ una pórtă titlu de „Legile istorice carĭ esplică limba română.« In fine, voiu eliminá »Negriada« de d. Arone Densușian .

După aceste eliminărĭ prealabile, trecŭ la celelalte opurĭ supuse apreciărilorŭ nóstre în vederea celorŭ două premii din acestŭ anŭ.

Dintêiu lucrarea d-lui A. Xenopolŭ: „Teoria lui Rösler,« prin care d-sa a luatŭ asupră'șĭ o sarcină nu tocmai ușóră, de a spulberá »Romänische Studien« ale rĕposatului profesorŭ dela Gratz. Teoria lui Rösler este o negațiune; bună séu rea, ea se susține pe câtŭ nu vine cineva s'o dărîme printr'o sistemă de dovеđĭ. Acéstă sistemă trebue sĕ cuprindă celŭ puținŭ una din două: 1. Sĕu nouĕ fântânĭ istorice, descoperite în urma lui Rösler; 2. Sĕu studiulŭ comparativŭ alŭ limbei române, în care se cuprinde întréga neîntreruptă istoriă a naționalității nóstre, începêndŭ dela colonisare și până astăđĭ. Ei bine, d. Xenopolŭ n'a descoperitŭ contra lui Rösler nicĭ o nouă fântână istorică, ci numai culese pe cele de multŭ cunoscute. Iată de ce cartea d-lui Xenopolŭ nu se póte premiá.

Ca limbă, din contră, este bine scrisă cartea d-lui Ionescu Gion: »Ludovicŭ XIV și Constantinŭ Brâncoveanu.‟ E bine scrisă, deși stilulŭ e prea coloratŭ. Tênĕrŭ încă și plinŭ de vervă, autorulŭ va puté sĕ devină unŭ eminentŭ istoricŭ. D. Ionescu Gion đice într'unŭ locŭ: »datoria de căpetenia a orĭ cărui studiu istoricŭ este înlănțuirea faptelorŭ...‟ Da, așa este, însă mai ântêiu faptele cele de înlănțuitŭ trebuescŭ strinse, culese de pretutindenĭ una câte una, până ce se face o mare grămadă. Vorbindŭ despre Brâncoveanu, d. Ionescu sĕ fi citatŭ Condica visteriei dela 1694 și cartea lui Del Chiaro dela 1718, două importante isvóre pentru istoria lui Brâncoveanu.

Lucrarea d-lui de Onciulŭ »Manualulŭ de archeologiă biblică« nu e tocmai rĕu scrisă. D-sa a făcutŭ o bunicică cumpilațiune după Baehr, de Wette, Keil și Saalschütz, însă o compilațiune, fie-câtŭ de bună, rĕmâne totŭ compilațiune.

Și mai puținŭ originală, negreșitŭ, este cartea d-lui I. Rădoi: »Manualŭ séu călăusa cetățenului în materiă judiciară‟, o voluminósă colecțiune de formulare. Din punctulŭ de vedere practicŭ, fără dóră și póte, este o carte folositóre; ca redacțiune, érășĭ nu amŭ nimicŭ de đisŭ contra; pentru labóre materială, complimentele și chiar condolențele mele d-lui Rădoi, dér premiu nu.

De câtŭ d. de Onciulŭ și d. Rădoi, este fără alăturare mai originală opera d-lui Meitani: »Studii asupra Constituțiunei Românilorŭ« și apoi e o muncă și iarăși o muncă, nu glumă. Iată deja alŭ 9-lea volumŭ! Noi respectămŭ sciința și mai alesŭ persistința autorului, dér nu avemŭ încătrău, trebue sĕ'i spunemŭ făr' de a ocoli, că întreprinderea d-sale este în principii necóptă. Epoca d-lui Meitani e peste unŭ secolŭ.

Epoca de astăđĭ este a d-lui Haretŭ. Ca inspectorŭ generalŭ alŭ scólelorŭ, d-sa presentase ministrului instrucțiunei publice unŭ raportŭ de actualitate. Mergŭ rĕu scólele în România, fie, însĕ nu mergŭ nicĭ pe jumĕtate așa de rĕu precum i se pare colegului nostru și amicului meu Haret. Dacă despre tóte ramurile de activitate în Român'a s'ar publica raporturĭ de acéstă natură, România întrégă ar trebui ștérsă din cartea poporelorŭ, căcĭ nu merită sĕ maĭ trăiască. Și totușĭ sunt sigurŭ, că d. Haret, unulŭ din membrii cei mai distinșĭ aĭ corpului nostru universitarŭ, a scrisŭ din convincțiune și din dorința de a îndrepta lucrurile, ér nu pentru a face gălăgiă.

Cartea d-lui Petrescu: »Elementele de terepeutică și materiă medicală,« două tomurĭ în patru volume, ne oferă resultatulŭ unei muncĭ de 20 de anĭ. Măi tóte medicamentele descrise în acestŭ tractatŭ au fostŭ verificate de visu, la patulŭ bolnavului, aducêndŭ uneorĭ pe d. Petrescu la descoperirĭ importante. Lucrarea d-lui Petrescu, originală ca fondŭ și bine scrisă ca formă, este menită cu totŭ dreptulŭ a ocupa primulŭ locŭ în marea sĕrăciă a literaturei nóstre medicale. Unŭ eminentŭ profesorŭ alŭ Facultății de medicină din Bucurescĭ, d. dr. Demostene, nu s'a temutŭ a mĕ asigura că opera d-lui Petrescu merită a figura alăturĭ cu ale celorŭ mai renumițĭ terapeutiștĭ italianĭ, ca Rasoni séu Giaconini.

Dar nu eu, ci colegii noștrii d-nii Dr. Felix și Brândză sunt competințĭ de a se pronunța în acéstă cestiune cu o deplină cunoscință de causă.

De aceea, revenindŭ la o sferă unde suntŭ eu mai acasă, trecŭ d'a dreptulŭ la cartea d-lui N. Densușianu: »Revoluția lui Horia în Transilvania și Ungaria, 1784—1785«. Iată cea d'ântêiŭ și singură până acum lucrare pe deplin seriósă asupra istoriei moderne a Românilorŭ, adecă nepărtinitóre, scrisă cu unŭ spiritŭ rece, combinândŭ elementele sale într'un modŭ metodicŭ și — mai presusŭ de tóte — lucrare intemeiată pe o cunóscere directă a tuturorŭ fântânelorŭ.

Din tóte apreciările de mai susŭ, asupra celorŭ două-sprеđece cărțĭ ce se presintă de astă-dată la premiare, conclusiunea mea este: 1. A se acorda d-lui dr. Petrescu marele premiu Năsturelŭ-Herăscu, nu numai ca rĕsplată a unei activitățĭ personale de o viĕță întrégă, dar totŭ-odată ca unŭ indemnŭ colectivŭ la muncă pentru juna pleiadă a medicilorŭ românĭ. 2. A se acorda d-lui N. Densușianu premiulŭ Eliade-Rădulescu pentru o lucrare fórte consciințiósă, care va contribui multŭ a închide pe viitorŭ în România epoca istoriografiei melodramatice, după cum s'a închisŭ de câtŭ-va timpŭ aceea a filologiei sentimentale.

———

Insciințare.

După decisiunile luate de Academia română în sesiunile de până la anulŭ 1885, concursurile propuse de Academiă suntŭ cele următóre:

I. „Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu« din Seria B, de 4000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din Martie—Aprille 1886, unei cărțĭ scrise în limba românŭ cu conținutŭ de orĭ ce natură, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decemvre 1885.

II. »Premiulŭ Statului Lazarŭ«, de 5000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din Martie—Aprilie 1886, unei cărțĭ scrise în limba română cu conținutŭ sciențificŭ, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1884 până la 31 Decemvre 1885, séu celei mai importante invențiunĭ sciențifice făcute dela 1 Ianuariu 1884 până la 31 Decemvre 1885.

NB. Concurenții la aceste premii vorŭ binevoí a trimite la cancelaria Academiei române în Bucurescĭ — Palatulŭ universității — operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condițiunile de timpŭ aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decemvre 1885.

III. „Marele Premìu Năsturelŭ-Herescu‟ din Seria B, în sumă de 12,000 lei, se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din Februariu—Martie 1889, unei cărțĭ scrise în limba română cu conținutŭ de orĭ ce natură, care se va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1885 până la 31 Decemvre 1888.

NB. In privința premiilorŭ »Năsturelŭ-Herescu‟ se punŭ în cunoscința publicului următórele dispozițiunĭ din codicilulŭ rĕposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

»In totŭ anulŭ Societatea Academică română va avé a premiá, din veniturile fondului Năsturelŭ, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursulŭ anului.

Insĕ aceste premie vorŭ fi de două specie:

1. In trei anĭ consecutivĭ, d'a rêndulŭ, se va decerne câte unŭ premiu de patru mii lei, No. 4000 L. n. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursulŭ anului espiratŭ;

2. Iară în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ premiu fixŭ de lei 12,000, carele se va numi »Marele premiŭ Năsturelŭ«, operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenia, ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ precedențĭ. Acestŭ premiu nu se va puté decerne unei lucrărĭ, care va fi obținutŭ deja unulŭ dintre premiele anuale, decâtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ valórea premiului precedinte.

Operele, ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua seriă de premie, vorŭ tracta cu preferință despre materiile următóre:

a) Scrierĭ seriόse de Istoriă și sciințele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria țĕrilorŭ române;

b) Scrierĭ de Religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofiă;

c) Scrierĭ de sciințe politice și de Economia socială;

d) Tractate originalĭ despre Sciințele esacte;

e) Scrierĭ enciclopedice, precum dicționare de istoriă și geografiă, în carĭ sĕ intre și istoria și geografia României; Dicționare generale séu parțiale de sciințe esacte, de arte și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenĭ lucrărĭ utile și bine întocmite;

f) Cărțĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ și ca cuprinsŭ;

g) Dicționare limbistice în limba românéscă, mai alesŭ pentru limbele antice și orientale, adecă limba latină, elenă, sanscrită ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

h) Publicațiunĭ și lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adecă relative la artele plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale seriόse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică română le va puté aprețiá atuncĭ, când îșĭ va întinde activitatea ei și asupra tuturorŭ materielorŭ de Frumóse-Arte;

i) Scrierĭ de pură literatură română, în prosă și

în versurĭ, precum poeme, drame şi comedii seriόse, — mai alesŭ subiecte naţionale, — şi orĭ ce alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu sémă aşŭ dorí sĕ se acorde »Marele Premiu Năsturelŭ«, când vorŭ fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astfelŭ o încuragiare mai puternică desvoltării literaturei naţionale.«

La acestea se mai adaugă următórele dispoşiţiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presentá şi opurĭ preînoite în nouĕ ediţiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în viĕţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducţiunile în limbĭ strĕine suntŭ escluse dela concursŭ; se va face însĕ escepţiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ strĕine clasice, carĭ:

a) séu prin dificultăţile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbei române;

b) séu prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice, cu totulŭ proprie traducĕtorului, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia română din alte fondurĭ ale sale séu cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei, nu potŭ întrá la concursŭ pentru premiile Năsturelŭ din seria B.

4. Premiile Năsturelŭ din seria B. se potŭ acorda nu numai unorŭ opurĭ complete, ci şi părţii unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condiţiune însă ca acéstă parte sĕ fie de valórea şi de întinderea unui volumŭ şi nu de ale unei simple făscióre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8°. garmond).

5. Premiarea unei părţĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedică premierea unei alte părţĭ a aceluiaşĭ opŭ la unŭ concurs posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ puté fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, iar autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate, vorŭ trebui sĕ justifice proprietatea lorŭ. (Va urma).

Iobagii de adĭ.

Solovĕstru, în 8 Aprilie 1885.

Onorată Redacţiune!

După ce trecŭ sĕptĕmâna patimilorŭ domnului nostru Isusŭ Christosŭ şi după ce petrecurămŭ cu pace sfintele sĕrbătorĭ ale învierei, cugetamŭ, că baremĭ pe cât-va timpŭ dacă nu mai multŭ, până ce vorŭ ara şi sĕmĕná bieţii ómenĭ, vorŭ fi delăturate tóte torturele locuitorilorŭ acestei comune. Dér amarŭ m'amŭ înşelatŭ, că torturile, muncile şi reţinerea bietului poporŭ dela economia sa cu o nouă furiă se reîncepŭ şi écă cum:

Astădĭ în 8 Aprilie a. c. desŭ de diminéţă vinŭ — vedĭ bine, în urma vr'unui ordinĭ mai înaltŭ alŭ domnilorŭ putернicĭ — doĭ gendarmĭ armaţĭ din creştetŭ până în talpe şi împreună cu primarulŭ şi subprimarulŭ comunei nóstre Solovĕstru cutrierară dela casă la casă scoţêndŭ ómenii la facerea drumuriloru, împărţindŭ mandatŭ strictŭ, ca de fiecare părechiă de vite ce âmblă în jugŭ sĕ facă câte 2 prisme pe stradele comunei, ér câte una la drumulŭ ce duce la băile (scaldele) dela Iabeniţa, şi câte una la drumulŭ dela capulŭ dealului, cu totulŭ patru prisme. Deşi ambele aceste 2 drumurĭ trecŭ prin hotarulŭ comunei Solovĕstru, şi încă primulŭ trece curmeḑişŭ prin capulŭ de susŭ alŭ hotarului — dela drumulŭ de ţéră ce merge cătră Gurghiu până la podulŭ de peste rîulŭ Gurghiului, ér alŭ doilea e érăşĭ pe marginea hotarului de-a drépta susŭ amintitului rîu, carele vine dela Reghinŭ şi trece ér la băile dela Iabeniţa, totuşĭ nicĭ o suflare de omŭ din acéstă comună nu are folosŭ séu vr'unŭ interesŭ de aceste căĭ, căcĭ nimenĭ din comuna nóstră nu umblă pe ele, ci folosulŭ celŭ mare e séu alŭ băilorŭ sĕrate dela Iabeniţa, cari suntŭ proprietatea fiscului regescŭ, séu dóră alŭ arĕndatorului acestorŭ băi, adecă orí şi cine altulŭ are folosŭ, numai bietulŭ poporŭ din Solovĕstru nu.

Acum după ce bietulŭ poporŭ, în érna acésta lungă, care a ţinutŭ câtŭ douĕ ernĭ de altădată, a consumatŭ totŭ nutreţulŭ vitelorŭ, ba încă şi-au descoperitŭ şi casele şi şurile ce au fostŭ acoperite cu paie şi acestea le dau vitelorŭ sĕ nu piară de fóme, căcĭ érba, fiind secetă şi vêntŭ rece, nu a rĕsăritŭ; acum cândŭ bietulŭ economŭ voesce sĕ-şĭ are şi samene puţintelulŭ câtŭ îlŭ are, căḑêndu-le vitele în brasdă slăbite de multa fóme ce o tragŭ, neavêndŭ nicĭ de unde sĕ cumpere nutreţŭ, de ar dá omulŭ orĭ câtŭ; acum, ḑicŭ, e silitŭ bietulŭ omŭ a-şĭ lása pămêntulŭ brăsdatŭ şi a merge în urma înaltului mandatŭ sĕ facă drumurĭ bune cătră băile fiscului, fără ca sĕ-lŭ întrebe cineva, că are ceva folosŭ de acéstă muncă a sa séu nu. Astăḑĭ lucră bietulŭ poporŭ într'o formă în darŭ. Ca mâne orĭ ca poimâne va trebui sĕ lucre, ca sĕ capete banĭ sĕ plătéscă celea 6 ḑile de lucru pentru drumulŭ comitatului, pentru cari ḑile acéstă comună solvesce suma de 425 fl. 40 cr. totŭ dela amărîtulŭ poporŭ. Acum când bietulŭ ţĕranŭ e silitŭ sĕ-şĭ lase puţina lui economiă în scirea lui Dumneḑeu, şi dênsulŭ sĕ mérgă sĕ facă drumurĭ, pe carĭ sĕ-şĭ petrécă cei celŭ mulgŭ şi tundŭ, tóte acestea, ḑicŭ, pentru dênsulŭ nu suntŭ altŭ ceva, de câtŭ timpulŭ patimilorŭ şi timpulŭ suferiuţelorŭ amare, fiind astrînsŭ la muncă ḑilnică, ba potŭ ḑice că la muncă încă mai silnică, ca pe timpulŭ celei mai grele iobăgii. P'atuncĭ nu şedeau gendarmii înarmaţĭ, cum au statŭ astăḑĭ, din ḑori de ḑi până la apusulŭ sórelui, după bieţii ómenĭ, mânaţĭ ca şi vitele de ómenii lipsiţĭ de tótă compătimirea şi consciinţa. Ce ochiu de omŭ nu va lăcrămá vĕḑêndŭ pe lăptura lui Dumneḑeu la dejositórea stare de animale acum în poreclitulŭ secolŭ alŭ culturei şi civilisaţiunei?

Mulţĭ dintre onoraţii lectorĭ ai bĕtrânei »Gazete« vorŭ ţiné de cei mai fericiţĭ ómenĭ pe locuitorii din ţinutulŭ şi de pe valea Gurghiului, căcĭ în acestŭ ţinutŭ vine la vênătóre de urşĭ Alteţa Sa prinţulŭ de corónă Rudolfŭ, viitorulŭ nostru Impĕratŭ şi Rege, cu mai mulţĭ principĭ străinĭ, cugetândŭ mai încolo unii cari până acum nu au avutŭ ocasiune a visita acestŭ ţinutŭ şi acéstă vale, că pe aicĭ va fi cine scie ce locŭ fructiferŭ şi îmbelşugatŭ de totŭ felulŭ de fructe, şi opinândŭ, după ce a cetitŭ unele corespondinţe esagerate — că cine scie ce bine mare şi fericire vine pentru poporulŭ acestui ţinutŭ cu sosirea Inalţilorŭ óspeţĭ.

Aşa ar fi şi nicĭ nu dubitéză nimenea despre buna voinţă şi dorulŭ fierbinte alŭ Alteţelorŭ Lorŭ de a'şĭ ferici pe viitorii lorŭ supuşĭ, căcĭ vĕḑurămŭ când Alteţa Sa prinţulŭ fu prima dată aicĭ în acestŭ ţinutŭ nu numai că solvi cu banĭ frumoşĭ tóte daunele causate de urşĭ între vitele şi cucuruzulŭ bieţilorŭ ómenĭ, dar încă mai lăsà 100 fl. sĕ se împartă între sĕracii acelorŭ 18 comune din domeniulŭ fiscalŭ; totŭ atuncĭ mai cumpĕrară o mulţime de manufacturĭ dela ţĕranele române cu preţŭ bunŭ. Tóte acestea au fostŭ atuncĭ; acum însĕ cu ocasiunea vênătórei din tómna anului trecutŭ ómenii curţii abia le-au plătitŭ mânătorilorŭ dela vênatŭ, ér după ce s'au depărtatŭ de acestŭ ţinutŭ, mergêndŭ în curtea din Gurghiu ómenii cărora lĭ se aduseră daune în cucuruzŭ făcute de urşĭ fură plătiţĭ cu cuvintele: »vouĕ nu v'a lăsatŭ chiar nimicŭ.«

Din acestea póte conchide omulŭ, cumcă tălmacii de pe lângă Alteţa Sa nu au fostŭ chiar binevoitorĭ de ai poporului acestui ţinutŭ!

Locuitorii comunelorŭ din valea séu de pe rîulŭ Gurghiului ca: Solovĕstru, opidulŭ Gurghiu, Orşova, Ibănescĭ, Hodacŭ, Casiva, Adrianŭ, Sămărtinŭ şi Iabeniţa, ca sĕ pótă trăi şi subsista de pe o ḑi pe alta vrêndŭ nevrêndŭ suntŭ avisaţĭ la munţii şi Mocsarulŭ fiscului regescŭ, pe carĭ îşĭ veréză câte o părechiă séu douĕ de vite, carĭ apoi vênḑêndu-le îşĭ cumpĕră altele mai micĭ şi cu ce-i mai întrece îşĭ acopere tóte lipsele, carĭ la poporŭ acum suntŭ nenumĕrate. Cu unŭ cuvêntŭ poporulŭ trăesce numai din prăsirea şi crescerea vitelorŭ, fiind că pămêntulŭ atâta e de sterilŭ şi sĕlbaticŭ, de nicĭ chiar mestécănulŭ nu cresce mai înaltŭ ca unŭ omŭ întregŭ crescutŭ, prin urmare numai décă omulŭ în totŭ anulŭ va pune gunoiu, atuncĭ póte spera la ceva culesŭ binişorŭ şi dacă nu bruméză deştimpuriu, cum s'a întêmplatŭ în anulŭ trecutŭ; apoi décă sémănă omulŭ ceva bucate spicóse, acelea aşa se umplu de totŭ felulŭ de gozŭ, încâtŭ totŭ la 2 celŭ multŭ la 3 anĭ trebue sĕ schimbe sĕmênţa. Tare puţinĭ locuitorĭ din aceste comune au atâtea bucate câtŭ li suntŭ de lipsă pentru casa lorŭ, apoi de cei ce vêndŭ bucate de ale lorŭ suntŭ aşa de rarĭ ca péna de corbŭ albŭ. Stândŭ astfelŭ lucrulŭ, mai jumĕtate locuitorii acestorŭ comune numai colea cătră sf. Rusalii îi vede omulŭ totŭ în cete de câte 80—100 persóne că se ducŭ la câmpiă la săpatŭ în parte, săpândŭ la curţile şi proprietarii cei marĭ 2/5 lorŭ şi 3/5 proprietarului.

In acestŭ modŭ şi în acésta formă îşĭ câştigă bietulŭ poporŭ mămăliga de tóte ḑilele, căcĭ pânea e delicateţă pe aicĭ. (Va urma)

DARE DE SEAMĂ

despre veniturile şi spesele balului Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ datŭ în 5 Februariu 1885.

1. Din bilete 328 fl. — 2. Din suprasolvírĭ dela următorii domnĭ: Ilustritatea Sa Dlŭ Ioanŭ Meţianŭ episcopŭ 8 fl., Iosifŭ Cociuba 3 fl., Petru Suciu 3 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Iancoviciŭ 1 fl., Augustinŭ Hamsea 1 fl., Ioanŭ Cornea (Repsig) 80 cr., Neszli 1 fl., Ilie Borganŭ 1 fl., P. Suciu (Orade) 1 fl., Demetriu Bonciu 3 fl., I. Mareşŭ 1 fl., Lazarŭ Jonescu 1 fl., A. Karacsonyi 1 fl., Sava Macinicŭ 1 fl., I. Botto 10 cr. Dr. N. Oncu 5 fl., Kell Lipót 2 fl., Aureliu Suciu 10 fl Suma: 44 fl. 90 cr.

3. Din contribuirĭ şi colecte: Iakabfi Géza 5 fl., Steiniczer Imre 1 fl., M. Besanŭ, Lugoşŭ 3 fl., Ana Dogariu 5 fl., Petru Bogdanŭ, Crisciorŭ 1 fl., Ioanŭ Ţĕranŭ, Lipova 3 fl., Eugen şi Alesandru Mocsonyi 10 fl., Aureliu Maniu, Oraviţa 5 fl, Dr. Atanasiu Şandorŭ 5 fl., D-na Catarina Pagubă 5 fl., Leucuţa, Şimand 2 fl., archimandritulŭ Zsivkovics 2 fl., Vincenţiu Babeşŭ 4 fl., Antoniu Mocsonyi 4 fl., Alesandru Mocsonyi 4 fl., Fabiu Rezei 5 fl.., Nicolau Olteanŭ 5 fl., Emanuilŭ Ungureanŭ 5 fl., Silviu Reze[1] (Orade) 1 fl., Georgiu Fehér (Ineu) 5 fl., Stefanŭ Antonescu Lugoş 3 fl: D-na vĕduva Popoviciŭ 2 fl; D-na Elena Nicodinovicĭ 2 fl; Voicu Hamsea 3 fl; Dr. Ciaclan, Peşca 2 fl; Franciscŭ Hosu, Deva 1 fl; Ioan Suciu, B. Comloş 2 fl; Vasiliu Ignat, Beíuş 3 fl; Prin colecta D-lui Ioan Mladin din Curticiŭ: Iulia şi Silvia Bocşan 2 fl; Silvia Tamaşdan 2 fl; V Miron 3 fl; Emilia Popescu 5 fl; Flórea Albiciu 2 fl; Aloisia Goldiş 2 fl; Ecaterina Popovicĭ 2 fl; Rocşiu 1 fl; Irina şi Emilia Răducan 5 fl; T. Budai 1 fl; Carolina Mladin 2 fl; Ioan Mladin jun. 2 fl.

Prin colecta d-lui Iosif Botto în Nagylak: Vincenţiu Marianoviciŭ 2 fl; Georgiu Şerban 2 fl; M. Chicin 2 fl; Peţanŭ 1 fl; P. Pallo 1 fl; M. Farkas 1 fl; Daloş István 1 fl; Könyves Samu 50 cr; S. Lugoşan 1 fl; Ioan Caracioni 1 fl; Ioan Rusu 1 fl; Justin Teucsan 1 fl. Prin colecta Dlui Nicolau Zigre Arade: Ioan Pap 2 fl; Jereteiŭ Beleş 2 fl; Petru Ionaş 1 fl; Nicolau Zigre 2 fl; Priu d-lŭ Adalbert Mihailovicĭ din Şiria 23 fl. Prin colecta d-lui Isidorŭ Popescu: Isidorŭ Popescu 2 fl; Georgiu Popovicĭ 2 fl; Maria Popovicĭ 2 fl; Ioan Gurban 1 fl; Antonia Dunca 2 fl; Teodor Bucatoş 1 fl; Constantin Gurban 5 fl. Prin colecta d-lui Nicolau Popoviciu, Caransebeşŭ: Traian Barzu 1 fl; Dr. Ioan Paul 1 fl; Nicolae Popovici 1 fl; Prin colecta d-lui Justin Popoviciu din B Gyula: Justin Popovicĭ 1 fl; Laczko 50 cr; Georgiu Mişenţa 75 cr.; Prin colecta d-lui Visarion Roman din Sibiŭ: Esc. Sa Mironŭ Romanulŭ 5 fl; Nicolae Popea 2 fl; Dr. Ilariu Puşcariu 1 fl; Paul Dunca 1 fl; Iacob Bologa 1 fl; Iosif St. Şuluţ 1 fl; Gregoriu Mateiŭ 1 fl; Puţinŭ dela noi multŭ dela D-ḑeŭ 1 fl; Petru Roşca 1 fl. Caliculŭ 2 fl; Ioan de Preda 1 fl; Basiliu P. de Horsan 1 fl; Maria Dima 1 fl; Dr. Ioan Nemeş 1 fl; Dr. Aurelŭ Brote 1 fl; Ioan Slavicĭ 1 fl; Constantin Bugarszky 1 fl; Petru Nedelcoviciŭ 1 fl; Georgiu Bariţŭ 1 fl; Dr. Ioan Moga 1 fl; Ioan Bădilă 1 fl; Simeonŭ Popescu 1 fl; Alesandru Lebu 1 fl; Constantin Stezar 1 fl; Nicolae Cristea 1 fl; Sabin S. Piso 1 fl; Ioan Ghibu 1 fl; Ioan Popescu 1 fl; Visarionŭ Romanŭ 1 fl; Prin colecta d-lui Paulŭ Făşiă din Vaşcoŭ: Petru Dale 2 fl; Cula nica lui Mihaiu 1 fl; Ioan Nica a Sandrului jude 1 fl; Nicolau Ciocan 1 fl; Savu Andru, notarŭ 1 fl; Paulŭ Făşiă 2 fl. La olaltă 238 fl. 75 cr. Suma totală 611 fl. 65 cr. Se scade spesele balului 255 fl. 25 cr., rĕmâne venitŭ curatŭ 356 fl. 40 cr.

Hermina P. Desseanu. Presidenta Reuniunei

Letiţia Oncu. Casiera Reuniunei.

DIVERSE.

O ciudată stratagemă pentru descoperirea furului. — Se scie că în Brasilia esistă încă sclavagiulŭ. Negriĭ din Brasilia suntŭ, ca pretutindenĭ, porniţĭ spre furtişagŭ, dér suntŭ atâtŭ de dibacĭ încâtŭ cu greu potŭ sĕ fiă prinşĭ. Cu tóte acestea unŭ plantatorŭ, supĕratŭ fórte că nu póte pune mâna pe furŭ, întrebuinţà o stratagemă. Elŭ puse la rêndŭ pe toţĭ negrii sĕi, în numĕrŭ de şeseḑecĭ, şi adresându-se cătră celŭ ce se afla în capulŭ rêndului, îlŭ întrebà décă nu este elŭ autorulŭ furtişagurilorŭ. Negrulŭ neapératŭ rĕspunse că nu, şi astfelŭ făcură toţĭ până la alŭ cincĭ-ḑecĭ şi nouĕlea. Ajungêndŭ la celŭ din urmă, adică la alŭ şése-ḑecelea, plantatorulŭ îi ḑise: »Décă cei cincĭ-ḑecĭ şi nouĕ de camaraḑĭ ai tei n'au furatŭ, atuncĭ tu eştĭ furulŭ.« Ş'apoi îi dĕdù câteva loviturĭ de ciomagŭ. D'atuncĭ încoa, când plantatorulŭ trece în revistă pe negrii sĕi în urma unui nou delictŭ, nu este cu greu a găsí unŭ vinovatŭ. Toţĭ ceilalţĭ negriĭ, carĭ bănuescŭ pe autorulŭ furtului, începŭ sĕ-lŭ scótă afară din rîndulŭ lorŭ.

* * *

Gură copilărescă. — O dómnă care obicinuia a se duce în toţĭ anii la băi — pentru a-şĭ căuta sănĕtatea — se plimba prin aleiulŭ băilorŭ, ţinêndŭ de mână o copilă a sa, fiindŭ însoţită şi de unŭ domnŭ care-lŭ recomanda copilei dreptŭ „papa“ alŭ ei. Copila de odată strigă, arătândŭ pe unŭ domnŭ ce trecea: — Mamă! mamă! uite papa din vara trecută.

* * *

Decoraţiune orĭ sgardă? — Unŭ domŭ, care purta la gâtŭ decoraţia de comandorŭ, vĕḑêndŭ o dómnă la a cărei mână strălucia unŭ frumosŭ briliantŭ, ḑise c'o voce cam tare pentru a fi auḑitŭ: — 'Mĭ place mai multŭ inelulŭ decâtŭ mâna, ḑise domnulŭ. — Şi mie, rĕspunse dómna, îmĭ place mai multŭ sgarda decâtŭ dobitoculŭ!

Cursulu pieţei Braşovu
din 18 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.65	Vênd.	8.67
Argint românesc	»	8.59	»	8.63
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.50
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95.65
Rentă de hârtiă 5%	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100.90
Bonurĭ croato-slavone	100.-
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	117 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	45.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	117.80
Renta de hârtiă austriacă	81.25
Renta de arg. austr.	81.60
Renta de aurŭ austr.	106 20
Losurile din 1860	138 80
Acţiunile băncel austro-ungare	848 —
Act. băncel de creditŭ ung.	285 75
Act. băncel de creditŭ austr.	284 60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	$9.89^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.40
Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	82	—
Renta rom. amort. (5%)	86	—
» convert. (6%)	85	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	95	—
» „ „ (5%)	81	—
» » urban (7%)	92	—
» » » (6%)	88	—
» » » (5%)	$77^{1}/_{2}$	—
Banca naţională a României	1150	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	290	—
« » » Naţională	220	—
Aurŭ	$15.^{1}/_{2}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Licitaţiune.

La 25 Aprilie a. c. st. n. 9 óre a. m. se vinde prin licitaţiune publică în cancelaria subscrisului strada Căldărarilorŭ Nr. 518 fabrica de oţetŭ, aparţinĕtóre masei concursuale SZEKULA & ZACHARIAS, dinpreună cu requisitele ei, precum şi mai multe buţĭ pline cu oţetŭ şi mai multe buţĭ góle de oţetŭ pelângă depunerea preţului în banĭ gata.

Iosifŭ Puscariu,
administratorulŭ masei concursuale.

(Nr. 45) 2—3

(Nr. 13)

Insciinţare.

PENTRU CURSULŬ ALŬ II-lea

şi celŭ din urmă

ce voiu deschide spre învĕţarea fundamentală de a lua mĕsură şi a croi după metodulŭ D-lui H. Klemm, consilierŭ reg. alŭ comisiunei şi direcţiunii Academiei europene de mode din Dresda, notezŭ următórele preţurĭ reduse:

Pentru dómne şi domnişóre avute 10—15 fl.

„ „ „ mai puţinŭ avute voiu face preţurĭ esceptionale.

Locuinţa mea se află în strada Căldărarilorŭ, casa lui Montaldo Nr. 488, scara I, etagiulŭ I, uşa Nr. 3.

Cu tótă stima

J. Graf, iustructorŭ de croitŭ.

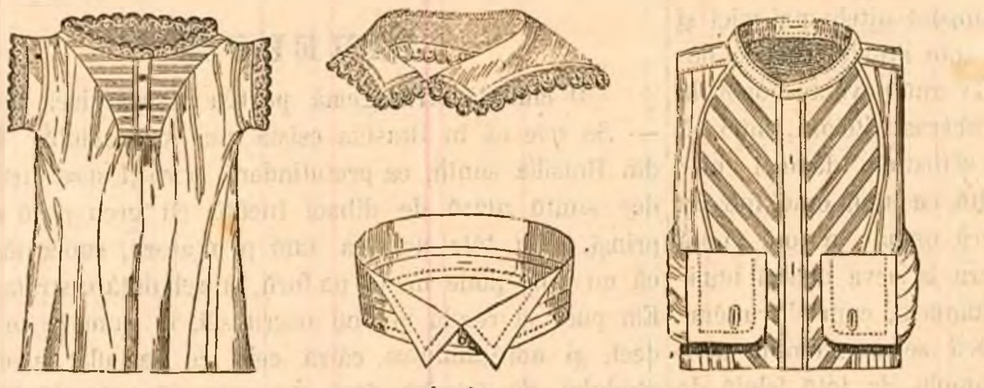
Mulţămită generală din Braşovŭ.

Adeverimŭ că amŭ învĕţatŭ dela d-lŭ **J. Graf** în timpŭ de 6 sĕptĕmânĭ completŭ desemnulŭ de croitŭ pentru haine femeescĭ şi compunerea lorŭ. Dreptŭ aceea ne simţimŭ atinse în modŭ plăcutŭ de a exprima dlui I. GRAF mulţumita nóstră pentru ostenéla şi diligenţa sa şi de a-lŭ puté recomanda pretutindenea cu privire la cunoscinţele sale speciale şi la metodulŭ sĕu uşorŭ de cuprinsŭ.

Braşovŭ, 27 Martie 1885.

Mary Wihnanek, Carolina Hermann, Luise Ackerfeld, Helene Scholtes, Regina Mehlbächer, Elise Geist.

Depositulŭ fabricei de rufăriă

alŭ lui

I. B. Teutsch în Sighişóră

vinde **en gros** şi **en detail** cu preţurile cele mai eftine ficse:

Cămăşĭ bărbătescĭ,

din pânză de inŭ, Şiffon, oxfort, creton şi Şirting englezescŭ, albe şi colorate, după fasonulŭ englezescŭ, cu pieptŭ în cute şi sadea à fl. 10 — fl. 14.50 — fl. 22 — până fl. 32 duzina, apoi

Cămăşĭ pentru lucrătorĭ

în colorĭ à fl. 6.50 până fl. 10 duzina, şi adecă: cu gulerŭ, fără de gulerŭ séu cu gulerŭ separatŭ; mai departe: gulere bărbătescĭ, manşete.

Ismene bărbătescĭ

spre cea mai bogată alegere cu diferite preţurĭ.

Rufăriă pentru dame (la acestea se face rugarea a arĕta, dacă dama este mică, mijlocie. séu corpulentă).

Cămăşĭ fine pentru dame.

Cămăşĭ pentru dame din Şifonŭ, fórte de recomandatŭ lucrate eleganţŭ.

Pantalonĭ pentru dame, finĭ cu cusăturĭ şi broderii.

Corsete de negligé (camisóne) séu pentru nópte.

Mantile pentru frisatŭ.

Gulere pentru dame — Şemisete şi manşete.

Fuste pentru dame, corsage, batiste de inŭ veritabile de batistŭ franţuzescŭ, batistŭ clair, batistŭ de bumbacŭ, séu imitaţiă ş. a. şi rufăriă pentru copii noui născuţĭ.

Trusourĭ complecte pentru mirese se confecţionéză în timpulŭ celŭ mai scurtŭ după mostră, mĕsură séu comandă dela soiulŭ celŭ mai simplu până la celŭ mai finŭ.

Comandele prin scrisóre se vorŭ esecuta promptŭ sub garanţiă şi preţulŭ se póte trimite séu în banĭ gata, séu cu rembursă la primirea mărfei. La comandele prin scrisóre pentru cămăşĭ bărbătescĭ rugămŭ a ni se arĕta lărgimea gulerului în centimetre dela gaura nasturelui până la nasture.

I. B. TEUTSCH, la Sighişóră.

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ

BRĂILA 1 Aprilie 1885.

Vêndĕtorŭ	Cumpĕrĕtorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Preţulŭ		Notiţe
Politis & C-ie	Lambrinidi	Grâu	3100	58—	11.	—	Caicŭ
d-to	d-to	„	3900	$53^{3}/_{4}$	8.50	—	„
Sassu	Bellet	Ghircă	1200	$57^{1}/_{2}$	9.20	—	Magasie
Athanasovicĭ	Kirschen	Grâu	1200	$56^{3}/_{4}$	8.70	—	Caicŭ

Comande din provincie (Nr. 25)

sĕ execută punctualŭ

Pentru saisonulŭ de primăvară

Toalete

de promenade, de mirese

şi de casă

Mantale de plóie, Jaquete şi Mantile după cea mai nouă modă

se confecţionéză de grabă şi cu preţurĭ moderate

la

Kovásznai & Keresztesy

în salonulŭ lorŭ de confecţiunĭ de dame

Braşovŭ (piaţa mare.)

Mostre sĕ trimitŭ la cerere franco.

20% Tóte preţurile scădute 20%
per comptantŭ.

Magazinŭ de încălţăminte

alŭ lui

Ioanŭ Săbădeanu

Fabricatŭ propriu şi străinŭ, solidŭ şi modernŭ. Recomandă on. publicŭ cu preţurĭ scădute tóte felurile de încălţăminte **fine** şi ordinare, pentru **bărbaţĭ, dame** şi **copii,** gata séu după mĕsure fabricate.

Ghete de bărbaţĭ dela v. a. fl. 3.60 cr. în susŭ.

Ghete de dame „ „ „ 3.— „ „ „

Pantofĭ şi ghete de copii dela 60 „ „ „

Pantofĭ de casă de piele, pîslă séu stofă brodate cu florĭ pentru bărbaţĭ şi dame dela v. a. fl. 1.30 cr. în susŭ.

Specialitate.

Cisme de copii în creţŭ de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. în susŭ
» » fetiţe şi băieţi „ » » „ » » 4.50 „ » »
Şoşonĭ de postavŭ de pîslă şi cu Gumă englesescĭ. — Şoşonĭ cu talpe de pîslă lungĭ şi scurţĭ pentru voiagiorĭ. = Galocĭ de gumă englesŭ. — Sandale de gumă şi de pîslă pentru dame, bărbaţĭ şi copii cu preţurĭ eftine.
Cisme de copii ordinare dela v. a. fl. 2 în susŭ
„ » bărbaţĭ » » » » » $5^{1}/_{2}$ » »
» „ femei » » » „ „ 4 » »

Comandele din afară se efectuéză după mĕsurile trimise promptŭ şi cele nepotrivite se iau îndĕrĕtŭ în schimbŭ.

20% Tóte preţurile scădute 20%

20% Tóte preţurile scădute 20%

20% Tóte preţurile scădute 20%

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.